

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Komentarz

Przedmowa

Obowiązująca od 17 lat ustawa z 23.7.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 282 ze zm.) miała być odpowiedzią na zmieniającą się rzeczywistość, w jakiej znalazły się zabytki w Polsce po 1989 r. Mimo wielu nowelizacji nadal jest ona podstawowym, najważniejszym aktem tworzącym rdzeń systemu ochrony dziedzictwa w Polsce. W związku z tym, że obecne na rynku wydawniczym komentarze straciły na swojej aktualności z uwagi na kolejne zmiany przepisów, uzasadnionym stało się podjęcie prac nad komentarzem odpowiadającym aktualnym problemom związanych z ich stosowaniem.

Niniejszy komentarz powstał z myślą o praktykach, w tym m.in. pracownikach służb konserwatorskich, architektach, prawnikach, którzy na swojej drodze zawodowej stosują przepisy z zakresu ochrony zabytków. Praktyczne komentarze, odwołujące się do literatury i orzecznictwa, będą również pomocą dla właścicieli, jak i pozostałych dysponentów zabytków, którzy na co dzień ponoszą trud opieki nad zabytkami. Przy opracowaniu komentarza Autorka wykorzystała nie tylko dostępne źródła, bogate orzecznictwo administracyjne oraz literaturę tematu, ale również wiedzę zdobytą podczas pracy na stanowisku Dyrektora Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Naukowego.

Oddając w ręce Czytelników niniejszy komentarz trzeba przypomnieć, że prawo ma podstawowy, choć nie jedyny wpływ na stan ochrony zabytków w Polsce. Równie istotna jest świadomość społeczna, w tym świadomość co do wartości i potencjału rozwojowego dziedzictwa kulturowego. Chodzi przy tym zarówno o świadomość dysponentów zabytków oraz inwestorów, samorządowców, całych wspólnot lokalnych, jak i pracowników służb konserwatorskich i pozostałych urzędników, których praca ma wpływ na ochronę zabytków w Polsce. Zrozumienie znaczenia zabytków dla ochrony pamięci społecznej, jak i możliwości oraz szans, jakie wynikają z ich zachowania, staje się współcześnie największym wyzwaniem systemu ochrony. Towarzyszy temu refleksja na temat kierunków zmian w zakresie finansowania opieki nad zabytkami. Nie chodzi tu jednak wyłącznie o wysokość nakładów na realizację prac przy zabytkach, ale sposób realizacji i formy tego finansowania.

W tym miejscu pragnę podziękować wszystkim moim współpracownikom w Departamencie Ochrony Zabytków MKiDN za ciągłą inspirację do pogłębionych badań nad prawem ochrony zabytków. W sposób szczególnie dziękuję dwóm wybitnym prawnikom od lat pracującym w tym Departamencie

Przedmowa

mencie: *Katarzynie Szpanowskiej* oraz r.pr. *Łukaszowi Czwojdzie*, którzy poprzez swoją codzienną pracę zapewniają najwyższy poziom funkcjonowania systemu ochrony zabytków w Polsce. Wyrazy uznania kieruję również do Pań Naczelnik: *Katarzyny Dutkowskiej*, *Michaliny Romańskiej* oraz *Marii Pawłowskiej* oraz ich współpracowników, które stale podnoszą standardy działania administracji konserwatorskiej w Polsce.

Katarzyna Zalasńska

Warszawa, lipiec 2020 r.

[Przejdź do księgarni →](#)